

Kalaallit arnat Nipaat – De grønlandske kvinders stemme

Af Mariane Petersen

*Deltagerne i stævnet på Knud Rasmussens Højskole i Sisimiut, september 1987. Foto: Karline Møller, Paamiut.
Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.*

Det af landstinget nedsatte ligestillingsudvalg arrangerede i samarbejde med Knud Rasmussens Højskole i Sisimiut, et stævne på Højskolen i september måned 1987. Der deltog kvinder fra det meste af Grønland, undtagen Østgrønland og Thule.

Allerede i foråret blev der sendt invitationer ud til kvinder, der kunne være interesseret i at deltage. Kvinder, uanset politisk tilhørsforhold kunne deltage. Højskolen havde bestræbt sig på at

der kom kvinder fra flest mulige egne af Grønland.

Stævnet kunne siges at have et forbillede af et lignende stævne i 1984 med titlen »De arktiske kvinders stemme«. Dette stævne blev også holdt på Højskolen, der som titlen antyder, havde deltagere fra andre arktiske områder. Under dette stævne opfordrede man deltagerne til at danne grupper i deres hjembyer, grupper der skulle sætte en diskussion igang om diverse problemer

*Hovedarrangøren Lise Lennert Olsen på talerstolen.
Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.*

i Grønland. I Nuuk blev der f. eks. dannet en gruppe, der foranstaltede diskussioner af forskellige emner. Der blev arrangeret to større offentlige debat-aftener med stor tilslutning, og der var planer om lignende arrangementer, men de løb desværre ud i sandet grundet gentagne svigt fra en del af initiativ-gruppen medlemmer.

Emnet for stævnet på Højskolen i år var, hvordan og hvorledes man kan få flest mulige kvinder til at interessere sig for politik. Det er en kendsgerning, at over halvdelen af Grønlands befolkning består af kvinder. Til trods herfor er der kun 2 (to!) kvindelige politikere i landstinget.

Til landstingsvalget i foråret 1987 blev der opstillet adskillige kvindelige

kandidater fra samtlige partier, men der kom desværre ikke flere kvinder ind, forhåbentlig hovedsagelig på grund af den meget korte frist, der var til rådighed til valgkampe.

Som sagt var emnet, hvordan vi kan vække kvinderne til at være med i det politiske liv i Grønland.

Der deltog ca. 30 kvinder i stævnet. 5 kvinder, deraf 3 politisk aktive, var blevet opfordret til at holde foredrag om et givet emne.

Undertegnede blev bedt om at holde foredrag med overskriften »Kvinder, politik og magt«. Dette foredrag blev holdt som mere eller mindre provokation til kvinderne. Det indeholdt bl. a. kvindernes tendens til at holde sig til de traditionelle emner, f. eks. børneopdragelse, familieproblemer, børneinstitutioner m.v. Jeg spurgte bl. a. hvorfor vi ikke – eller hvornår vi begynder – at deltage i debatter f. eks. om økonomiske forhold, erhvervsmæssige forhold, miljømæssige forhold m.v.

En anden foredragsholder fokuserede på børneinstitutioner eller mangel på disse.

Den tredje foredragsholder snakkede om familieliv og fælles ansvar for hjemmet. De sidste foredragsholdere, 2 politikere, snakkede om deres partiers kvindopolitik.

Man havde inviteret en dansk kvinde, Ulla Agerskov fra Århus til at holde foredrag. Hun havde skrevet om grønlandske kvinders politiske deltagelse som afgangseksamen ved Århus Universitet. Uden at kunne et eneste ord grønlandsk, uden at have været i Grønland, havde Ulla studeret alt, hvad der

er skrevet af og om kvinder i Grønland. Et digert værk, skal jeg lige love for. Til sidst i sit foredrag fremkom hun med forskellige strategiske forslag til, hvordan kvinder kan deltage i det politiske liv.

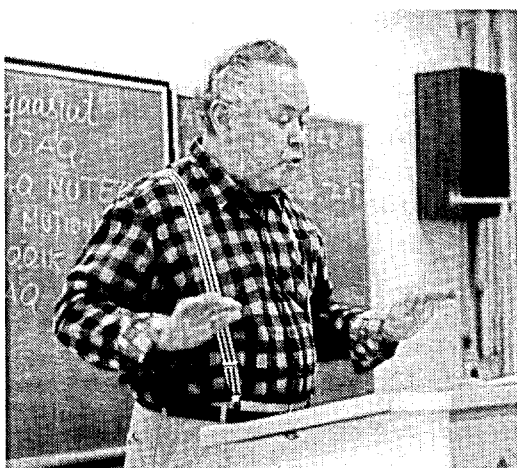
Hun holdt foredrag på dansk med tolk, der i den grad levede sig ind i hendes foredrag, at han (det var stævnets eneste mand) var en fornøjelse at se og høre.

Der var en enkelt mandlig foredragsholder. To mænd var bedt om at holde foredrag, hvoraf den ene – en yngre, enlig mand, desværre ikke kom hjem til

tiden fra rensdyrjagt. Han skulle tale om den moderne far. Den anden – en ældre gift mand – talte om den »ikke moderne far«. Hans foredrag var en stor provokation til de deltagende kvinder. Stik modsat hans hensigt, diskuterede man slet ikke indholdet af hans foredrag, desværre, må jeg sige. For som sagt var der provokation nok til at diskutere med liv og sjæl. Han provokerede bl. a. med, at kvinderne lod sig voldtage, at de lod sig udnytte og andre lignende provokationer. Som sagt blev hans foredrag desværre ikke diskuteret grundet tidsnød. Det ærgrede mig grusomt.

Eneste danske deltager, Ulla Agerskov, der som afgangseksamen ved Århus Universitet har skrevet om grønlandske kvinders politiske deltagelse. Hun præsenteres her af Lise Lennert. Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.

*»Den ikke moderne far«, alene blandt 30 kvinder,
Adam Nielsen, lærer på højskolen.
Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.*

Efter hvert foredrag diskuterede man emnerne i grupper. Een repræsentant fra hver gruppe fremlagde så gruppens konklusion, som blev skrevet ned af en referent.

Ved hver dags slutning udfærdigede »pressegruppen« meddelelse til Grønlands Radio. Indlæggene blev enten bragt som pressemeddelelse eller en repræsentant fra pressegruppen blev interviewet.

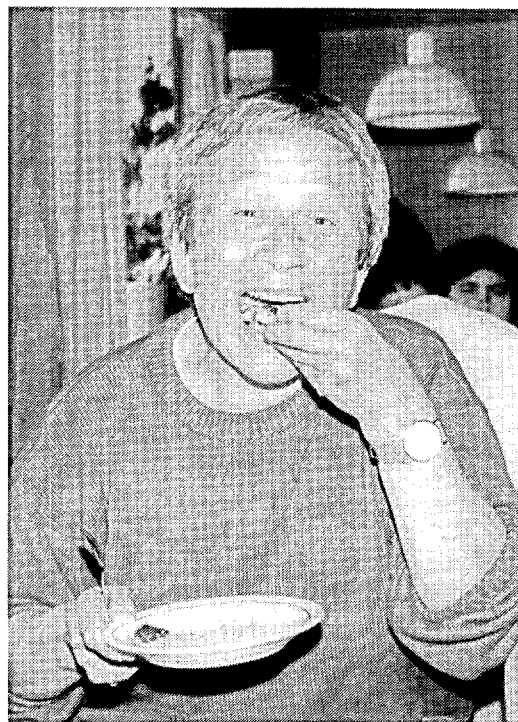
For at aktivisere deltagerne mest muligt, udnævnte man en ny pressegruppe hver dag. Vi havde fra starten af vedtaget, at ingen kunne undslå sig.

En hel uge varede stævnet. Mange af deltagerne havde aldrig deltaget i sådanne diskussioner før, mens andre var erfarne deltagere i politiske diskussioner. Jeg har indtryk af, at alle fik stort udbytte af stævnet. Mange af deltagerne åbnede sig mere og mere, efterhånden som diskussionerne kom i gang. Mere eller mindre tilbageholdende deltagere fik mere og mere mod på at sige noget.

Man var naturligvis ikke lige enige over hele linjen, men vi lærte alle af disse diskussioner.

Stævnet sluttede med, at deltagerne fra hvert sted fik til opgave at starte diskussionsgrupper i deres hjemby/bygd.

Inden man skiltes, enedes man om at så mange kvinder som muligt skulle aktiveres med henblik på næste valg til kommunalbestyrelser om et par år. Jeg tror, at vi alle indså, at det ikke kan blive ved med at gå på den hidtidige måde, og at det er på høje tid, at vi kvinder slipper gryderne lidt og begynder at deltage i den politiske arena for at gøre noget ved de problemer, vi er utilfredse med; for vi kan ikke regne med, at andre – og i

Knud Rasmussens Højskole er berømt for sit overdådige grønlandske køkken. Her artiklens forfatter med grønlandske lækkerier. Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.

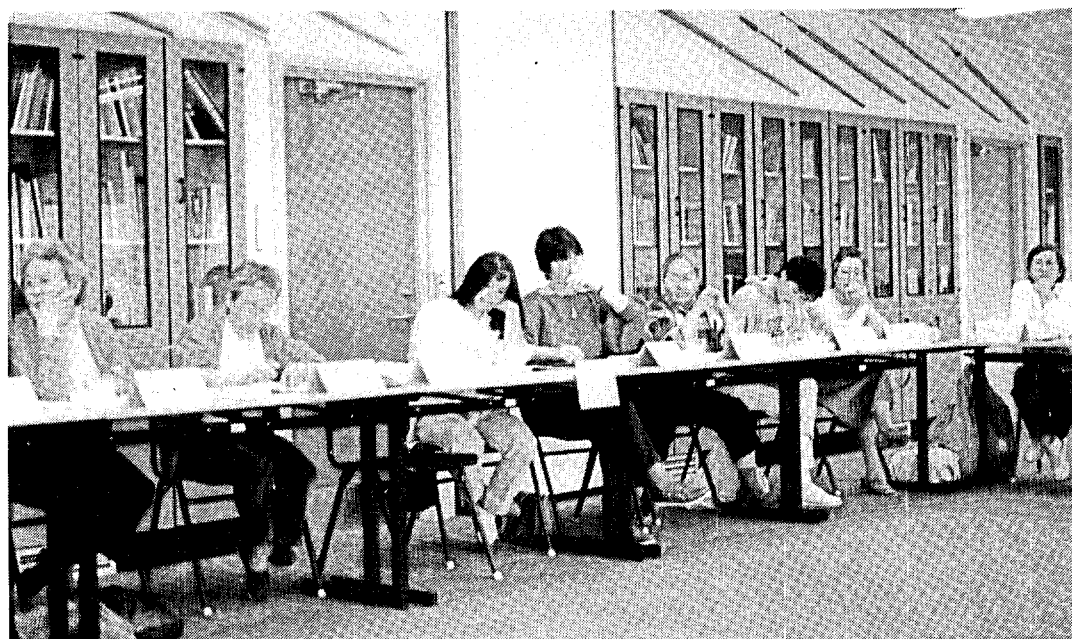
Otte af deltagerne lytter til en af gruppernes fremlæggelse. Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.

særdeleshed ikke mændene – skulle løse dem for os.

I bestræbelserne på at finde veje til forskellige strategier, enedes man om at kontakte islandske kvinder, der har haft

stor politisk fremgang ved anvendelse af kvindelister til deres landstingsvalg.

Umiddelbart efter hjemkomsten, hørte vi allerede flere deltagere i lokalradioer fortælle om stævnet, deres ind-

Nogle lytter, og andre noterer kommentarer til en fremlæggelse. Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.

Yngste »deltager« Rakel Frederiksen. – Der er håb forude for os kvinder her i Grønland. Knud Rasmussens Højskoles billedarkiv.

tryk, deres udbytte af deltagelsen, og om at de ville starte de omtalte grupper, på tværs af partierne. Så er det bare at håbe, at de lokale grupper får en stor opbakning, således at initiativtagerne ikke mister modet.

Een af de ting man blev enige om, inden man skiltes var, at man rettede henvendelse til de politiske partier om at inddrage kvinderne i meget højere grad

end hidtil i de forskellige udvalg, nævn, råd m.v.

Alt i alt tror jeg, at deltagerne i stævnet rejste hjem med mod på ikke at give op uden videre. Går det som vi håber, lykkes det at vække vore med-søstre, bl. a. ved at blive ved med at fortælle dem, at over halvdelen af Grønlands befolkning består af kvinder. Så er der håb forude for os kvinder her i Grønland.